

Linda Vedestig
Verksamhetscontroller

Remiss: Utvärdering av skolans strukturressurssystem och dess betydelse för måluppfyllelsen

Förslag till beslut

Barn- och skolnämnden beslutar

- att lämna yttrande över remisshandlingarna i enlighet med vad som framkommer av förvaltningens tjänsteskrivelse,
- att uppdra åt barn- och skolförvaltningen att uppdatera dokumentet *Resursfördelningsmodell till förskola, grundskola och fritidshem* enligt beslutade ansvarsområden i reglementen för kommunens nämnder och styrelser, samt
- att uppdra åt barn- och skolförvaltningen att ta fram direktiv för en översyn av gällande resursfördelningsmodell i de delar som inte omfattas av den genomförda utvärderingen.

Sammanfattning

Resurserna till Lunds kommuns förskolor och skolor fördelas i huvudsak genom en åldersindelad grundresurs som är lika för alla enheter, samt en strukturrensurs som varierar beroende på den socioekonomiska strukturen för respektive förskole- eller skolenhet. Strukturrensursens syfte är att skapa likvärdiga förutsättningar för alla barn och elever att nå målen för utbildningen. Under 2021 genomfördes en utvärdering av vilken betydelse strukturrensursen har för måluppfyllelsen i de kommunala för- och grundskolorna. Utvärderingen genomfördes i samarbete mellan kommunkontoret, barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Utvärderingen tar upp följande punkter:

- i vilken omfattning strukturrensursen påverkar enheternas möjlighet att organisera sin verksamhet,
- om strukturrensursen påverkar enheterna ekonomiska resultat, samt
- i vilken utsträckning kunskapsresultaten såväl som andra resultat kan knytas och förklaras av strukturrensursen.

2022-03-04

Diarienummer

BSN 2020/7891

Utvärderingen visar på ett svagt samband mellan en större strukturresurs och strukturella faktorer så som personaltäthet samt barngruppsstorlekar i förskolan. För grundskolan syns tydligare samband mellan strukturella faktorer och strukturresursen.

Barn- och skolförvaltningen har skrivit ett yttrande över remissen och ställer sig positiv till de förslag som utvärderingen för fram. Vidare föreslås att barn- och skolnämnden uppdrar åt förvaltningen att se över och uppdatera dokumentet *Resursfördelningsmodell till förskola, grundskola och fritidshem* utifrån barn- och skolnämndens reglemente, samt att ta fram direktiv för en översyn av rådande resursfördelningsmodell i de delar som inte omfattas av den genomförda utvärderingen.

Underlag för beslutet

- Protokollsutdrag kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-12-13 § 335, Remissutskick avseende utvärdering av förskolans och grundskolans strukturresurs och dess betydelse för måluppfyllelsen, med tillhörande remisshandlingar (KS 2020/0804)
- Barn- och skolförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-03-04 Remiss: Utvärdering av skolans strukturresurssystem och dess betydelse för måluppfyllelsen.

Ärendet

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade den 2 december 2020 att ge kommunkontoret i uppdrag att, i samarbete med barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen, utvärdera skolans strukturresurssystem och dess betydelse för måluppfyllelsen.

Kommunstyrelsen beslutade den 3 februari 2021 att utvärderingen även ska behandla skrivelsen *En rättvis finansiering till alla skolor* som tar upp problematiken med att SCB sedan 2020 inte får offentliggöra den information som myndigheten rutinmässigt samlar in och som används av många kommuner i samband med deras beräkning av resursfördelning till skolor.

Barn- och skolnämnden beslutade den 16 februari 2021, i samband med årsanalysen för 2020, att de kommunala grundskolornas ekonomiska resultat och dess orsaker ska analyseras vidare som en del av den pågående översynen av resursfördelningssystemet.

Utvärderingen genomfördes under 2021 i samarbete mellan kommunkontoret, barn- och skolförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Utvärderingen visar på ett svagt samband

2022-03-04

Diarienummer

BSN 2020/7891

mellan en större strukturresurs och strukturella faktorer så som personaltäthet samt barngruppsstorlekar i förskolan. För grundskolan syns tydligare samband mellan strukturella faktorer och strukturresursen. Enheter med högre strukturresurs har färre antal elever per pedagogisk personal, lärare och legitimerad lärare jämfört med enheter med lägre strukturresurs. Även när det kommer till klasstorlekar syns ett samband mellan högre strukturresurs och färre elever per klass. Detta tyder på att strukturresursen kan ha haft en positiv inverkan på rektors förutsättningar att organisera personal och barn-/elevgrupper på enheter där socioekonomiska förutsättningar är mindre gynnsamma.

Kommunfullmäktige fastställde under 2021 nya reglementen för kommunens nämnder och styrelser (KS 2019/0643). Barn- och skolnämnden har enligt sitt beslutade reglemente, § 1, verksamhetsansvar för bland annat förskola, fritidshem samt grund- och grundsärskola vilket bland annat innefattar ansvaret för resursfördelning till dessa verksamheter. Utifrån förändrat ansvar, fattar barn- och skolnämnden nu samtliga beslut om skolpeng, grundbelopp och interkommunal ersättning inom sitt verksamhetsområde (se t ex 2021/9403).

För det fortsatta arbetet med strukturresursen föreslås bland annat i utvärderingen att barn- och skolnämnden ska få i uppdrag att följa och utveckla former för att följa upp användningen av strukturresursen i budgetarbetet och det systematiska kvalitetsarbetet. Detta arbete är till del påbörjat och planeras utvecklas och fortgå då resursfördelningen (i vilken strukturresursen utgör en del) är en bärande del för nämnden att hantera för att kunna fullgöra sitt verksamhetsansvar och kommunens skyldigheter enligt skollag och andra författningar i enlighet med gällande reglemente.

Föredragning

Barn- och skolförvaltningens yttrande över remisshandlingen

Barn- och skolförvaltningen anser att utvärderingen av strukturresursen är väl genomförd i nära samarbete med kommunkontoret och utbildningsförvaltningen och ställer sig därför bakom de förslag som utvärderingen presenterar.

Med anledning av att barn- och skolnämnden föreslås få i uppdrag att följa och utveckla former för att följa upp användningen av strukturresursen i budgetarbetet och det systematiska kvalitetsarbetet, vill barn- och skolförvaltningen föra fram följande:

2022-03-04

Diarienummer

BSN 2020/7891

När det gäller förslaget i utvärderingen angående att förvaltningen ska följa och utveckla former för att följa upp hur strukturresursen används har ett utvecklingsarbete redan påbörjats. I rektorernas budgetmallar finns det nu information där det framgår hur stor del av rektors budget som utgörs av strukturresurs. Detta gick inte att utläsa tidigare. En översyn görs också av nuvarande budgetuppföljningsprocess för att dialogen inom ramen för den ska möjliggöra att följa upp och stödja arbetet med strukturresursen på enhetsnivå. Detta för att den i än högre grad ska bidra till att utjämna skillnader och därigenom verka kompensatoriskt utifrån barns och elevers socioekonomiska bakgrund.

Förslag till uppdrag från barn- och skolnämnden till förvaltningen

En översyn av *Resursfördelningsmodell till förskola, grundskola och fritidshem* gjordes senast 2016. Modellen anger hur medel ska fördelas till enheterna inom barn- och skolförvaltningen och fördelas enligt följande:

- Skolpeng fördelad på grundresurs och tilläggsresurs (socioekonomisk viktning)
- Särskild verksamhet som är anslagsfinansierad
- Tilläggsbelopp för modersmålsundervisning samt för omfattande behov av särskilt stöd
- Lokalkostnader
- Ledning, styrning och gemensamma kostnader
- Avdrag görs för föräldraavgifter
- Momspålägg ges till fristående huvudmän

Strukturresursen är en del av flera insatser när det gäller huvudmannens arbete med det kompensatoriska uppdraget. För att identifiera eventuella behov av förändringar och att de ekonomiska förutsättningarna på ett ändamålsenligt sätt fördelas utifrån samtliga verksamheters behov, föreslås att barn- och skolnämnden ger barn- och skolförvaltningen i uppdrag att utarbeta ett direktiv för att se över resursfördelningsmodellen i delar som inte varit föremål för nu föreliggande översyn.

Resursfördelningsmodellen ska bland annat utgöra grund för de beslut som fattas i barn- och skolnämnden om skolpeng och grundbelopp till fristående huvudmän. Det är även i övrigt av värde att resursfördelningsmodellen och dess principer går att ta del av via ett samlat dokument. Förvaltningen ser därför ett behov av att uppdatera dokumentet *Resursfördelningsmodell till förskola, grundskola och fritidshem*, enligt nu gällande ansvarsfördelning för barn- och skolnämndens verksamheter.

2022-03-04

Diarienummer

BSN 2020/7891

Nu gällande dokument *Resursfördelningsmodell till förskola, grundskola och fritidshem* beslutades först av kommunfullmäktige i juni 2016. Regelverket har därefter uppdaterats av kommunkontoret efterhand som politiska beslut tagits som påverkat resursfördelningsmodellen. Dokumentet innehåller en rad sakfel jämfört med beslutade ansvarsområden i gällande reglementen för nämnder och styrelser. För att tydliggöra resursfördelningsmodellen för förskola, grundskola och fritidshem bör dokumentet ses över redaktionellt omgående och beslutas av barn- och skolnämnden, enligt gällande reglemente och fullmäktiges beslutade budgetram. Framåt bör dokumentet för resursfördelning uppdateras årligen i samband med nämndens beslut om verksamhetsplan med internbudget. Där igenom kan nämnden på ett tydligt sätt koppla verksamhetsplan med internbudget till dokumentet om resursfördelningsmodell, som i sin tur kopplas till beslut om grundbelopp till fristående huvudmän och interkommunala ersättningar.

Beredning

Beredningen av ärendet om strukturresurs har genomförts i nära samarbete mellan kommunkontoret, utbildningsförvaltningen och barn- och skolförvaltningen. Under remissförfarandet har vad som framkommit i utredningen och förslag till vidare hantering hanterats i dialog mellan berörda förvaltningar.

I samband med att utvärderingen av strukturresursen färdigställts och inför att slutsatserna presenterades för KSAU och berörda nämnders presidier, förankrades slutsatserna hos barn- och skolförvaltningens och utbildningsförvaltningens direktörer vid ett direktörsmöte.

Barnets bästa

En barnkonsekvensanalys har genomförts i samband med genomförandet av utvärderingen.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Jytte Lindborg
Skoldirektör

Linda Abrahamsson
Kvalitets- och myndighetschef

2022-03-04

Diarienummer

BSN 2020/7891

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:

Kommunstyrelsen

Barn- och skolförvaltningen

För kännedom:

-